

ماهیت دگرسانی‌های هیدروترمال «زون (پس‌قلعه-درکه)، شمال تهران»

*فرانک یوسفی مقدم (کارشناسی ارشد زمین شناسی اقتصادی blue_sky9531f@yahoo.com)

مسعود عسکری (کارشناسی ارشد زمین‌شناسی اقتصادی)

چکیده:

زون کانی‌سازی پس‌قلعه-درکه با روند شمال باختر- جنوب خاور در شمال تهران قرار دارد. محدوده مورد نظر، قسمتی از حوضه آتشفشانی-رسوبی البرز مرکزی است که تناوبی از فعالیت‌های آتشفشانی زیردریایی، باعث تشکیل مجموعه سنگهای گدازه‌ای و آذرآواری ترشیری شده است. محدوده‌های دگرسان در این راستا، از منطقه دربند محل قرارگیری معدن متروکه پس‌قلعه (دگرسانی اصلی) شروع می‌شود. کمربند دگرسانی ناحیه-ای سه زیر زون دگرسانی را شامل می‌شود که عبارتند از ۱- پس‌قلعه-درکه ۲-ولنجک-توچال ۳- درکه-کارا. این زون دگرسانی با زون‌های دگرسانی سیلیسی-آرژیلی (زون استرینگر) و زون‌های پروپیلیتی در اطراف آن مشخص می‌گردد. هرکدام از این زیر زون‌ها کنترل گسلی دارند. مطالعات اخیر که روی پتروگرافی و کانی-شناسی زون‌های دگرسانی و رابطه آنها با ردیف چینه شناسی سری سبز انجام شده نشان داد که الف) دگرسانی‌های مذکور مربوط به بخش زیرین سری سبز (عصو توفی پایین) می‌باشد. ب) دگرسانی سیلیسی-آرژیلی با ساختار استوک‌ورکی توسط دگرسانی پروپیلیتی احاطه شده و بر روی آنها سنگ‌های آتشفشانی غنی از سیلیس ثانوی و بطور موضعی ژاسپیلیت پوشیده شده است. ج) اپیدوزیت گسترده در آندزیت‌های پروپیلیتی شده توسعه یافته است. د) سولفورزایی پراکنده در زون استرینگر دیده می‌شود. تمامی این شواهد نشان از وجود یک سیستم سولفور متراکم در این منطقه دارد.

کلید واژه‌ها: پس‌قلعه، درکه، دگرسانی، مسیوسولفید

Nature of Hydrothermal alteration in (Pasqaleh-Darakeh) zone, North of Tehran

Abstract:

(Pasqaleh-Darakeh) mineralization Zone is located North of Tehran. This zone is a part of Central Alborz volcano sedimentary basin that is NW-SE trending. The studied area is part of tertiary submarine volcanic (Lavas & Pyroclastics) and associated sedimentary rocks (Green Beds). Regional alteration belt has three distinct alteration subzones namely 1-(Pasqaleh-Darakeh) 2-(Velenjak-Touchal) and 3-(Darake-Kara). Alteration zones are characterized by Silic-Argilic (Stringer Zone) zone and surrounding propylitic zone. Each of alteration subzones is fault controlled. Current researches on the petrography and mineralogy of alteration zones as well as their relation to stratigraphic sequence of green Beds showed that: 1) Alteration is confined to lower part of green bed. 2) Stock work Silic-Argilic alteration is surrounded by propylitic alteration capped by silica rich altered volcanic rock and locally by jaspilite. 3) Widespread Epidosite are formed in propylitized andesites. 4) Disseminated sulphides are formed in stringer zone. All these aforementioned evidences are in favore of massive sulphide system in this belt.

Keyword: Pasqaleh, Darakeh, Alteration, massive sulfide

مقدمه:

زون کانی‌زایی پس‌قلعه-درکه در شمال تهران قرار دارد. این زون در واقع قسمتی از حوضه رسوبی-آتشفشانی البرز مرکزی، با روند کلی جنوب خاور- شمال باختر می‌باشد. محدوده‌های دگرسانی به ترتیب شامل دربند-پس‌قلعه (دگرسانی اصلی)، ولنجک-توچال، درکه-کارا می‌باشد. در این محدوده تناوبی از فعالیت‌های آتشفشانی